

LA A 50-A ANIVERSARE A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Cu o jumătate de veac în urmă, la 8 mai 1921, a fost creat Partidul Comunist Român. Atunci când rănilile provocate de primul război mondial erau încă nevindecate, când clasa noastră muncitoare, țărănimea și cea mai mare parte a intelectualității se zbăteau în pragul mizeriei, pe scena politică a României a apărut Partidul Comunist Român, partid de tip leninist, care întruchipa năzuințele întregului nostru popor spre eliberarea socială de sub exploatarea capitalistă, spre bunăstare, progres și viață pașnică.

Inițiator și organizator, influențând prin prezența și disciplina sa cursul atitor evenimente din ultimii cincizeci de ani, Partidul Comunist Român a înscris pagini glorioase în istoria țării : în marile bătălii de clasă din anii 1929 — 1933, în perioada de ilegalitate în care a fost aruncat și mai ales în vremea cruntei dictaturi fasciste ; totuși, nici temnițele regimurilor trecute, nici represiunile sîngeroase nu au clintit partidul de la îndeplinirea misiunii istorice pe care însăși viața poporului i-o indicase : eliberarea de asuprire politică și socială, făurirea unei statorniciri mai bune.

După Eliberare, în dificila perioadă de instaurare și de organizare a puterii populare, apoi în anii Republicii, când s-a trecut la construcția socialistă, Partidul Comunist Român a reușit să afle calea directă către inima și voința maselor populare, îndrumînd permanent șuvoiul energiei poporului spre progresul industriei, agriculturii, științei și culturii de-a lungul a patru cincinale pline de roade. România socialistă de azi, cu realizările și cu prestigiul de care se bucură în lume, ilustrează pregnant politica realistă, consecventă și eficace a partidului, în interesul țării noastre, dar și al sistemului socialist, al păcii în întreaga lume.

Evocînd jubileul semicentenarului partidului, găsim prilejul de a evidenția realizările importante ale științei istorice din țara noastră, ale arheologiei în chip special, cu deosebire în ultimele două decenii.

La inițiativa conducerii de partid și de stat, o dată cu reorganizarea Academiei în 1949, s-au luat măsuri în vederea orientării activității arheologice pe un nou făgaș.

S-a hotărît planificarea săpăturilor în funcție de interesele majore ale științei noastre și efectuarea lor cu fonduri pe care nu le-au avut niciodată pînă atunci arheologii români. Pentru a pregăti noi cadre necesare muncii de pe teren și din laboratoare au fost organizate cu același prilej cîteva șantiere-școală. Numărului mic de arheologi de la Muzeul național de antichități (al cărui colectiv îndeplinea de fapt funcțiile unui Institut de arheologie) i s-au adăugat cu timpul serii de specialiști tineri.

Elementul principal al noii orientări îl constituia faptul că la baza cercetării arheologice românești stătea concepția despre viață și societate a Partidului Comunist Român : materialismul dialectic și istoric, învățătura marxist-leninistă. Spre deosebire de perioada dinainte de 23 August 1944, în cursul căreia au fost cercetate mai ales probleme ale preistoriei și ale perioadei greco-romane, în ultimele două decenii s-a făcut un important salt înainte, inițiindu-se cercetări ample în complexe arheologice datînd din epocile prefeudală, feudală timpurie și feudală tîrzie. Au început să fie studiate cu prioritate probleme privind perioada de formare a limbii și a poporului român. Treptat, perioade întregi despre care izvoarele scrise nu aminteau de loc sau conțineau știri insuficiente au ajuns să fie abordate și puse în lumină în mare măsură de către arheologii noștri.

În 1956 se traduce în fapt ideea formulată de Vasile Pârvan încă din 1906 : Muzeul național de antichități este transformat în Institut de arheologie. Tot la acea dată, celor două publicații de specialitate ale institutului : „Studii și cercetări de istorie veche ” (al 22-lea an de existență) și „Materiale și cercetări arheologice” (9 volume masive apărute pînă în prezent), li s-au adăugat revista în limbi străine „Dacia” (14 volume apărute), precum și „Studii și cercetări de numismatică” (5 volume pînă în 1970). În acest mod, studiile valoroase ale arheologilor români sînt aduse la cunoștința specialiștilor din lumea întreagă. În aceeași perioadă s-a început și publicarea seriei de volume „Biblioteca de arheologie”, ajunsă astăzi la al XVI-lea volum.

În sfîrșit, rezultatele muncii arheologilor au fost concretizate în 1960 într-o vastă lucrare de sinteză, realizată de un mare colectiv de specialiști, care e primul volum al *Istoriei României*.

În prezent, colectivele celor trei institute de arheologie din București, Cluj și Iași, în strînsă colaborare cu specialiștii de la muzeele locale, își desfășoară activitatea pe tot întinsul țării. Frontul cercetării arheologice, din ce în ce mai diversificat, contribuie la rezolvarea complicatelor probleme legate de evoluția comunităților omenești de pe teritoriul țării noastre de la apariția primilor oameni pînă într-o vreme prezentă.

Pășim în 1971 într-un nou cincinal, de-a lungul căruia trebuie făcut efortul de a ne situa pe o nouă treaptă , superioară, a potențialului economic și științific. Considerăm realizările de pînă acum doar o etapă depășită a activității noastre în drumul spre o treaptă superioară a științei românești. Permanenta preocupare a conducerii de partid pentru progresul științei și culturii constituie o garanție a viitoarelor succese și în domeniul arheologiei.

Încrederea proclamată aici se sprijină pe cîteva realități concrete. Pe lîngă cercetători în vîrstă cu veche experiență, în ultimele două decenii s-au format în centrele de la București, Iași și Cluj colective de cercetători pricepuți și entuziaști, la care se adaugă cadre bine pregătite de la unele

muzeu din provincie. Cîmpul cercetării este vast. Pe teritoriul țării noastre au apărut și au evoluat de-a lungul mileniilor culturi de o diversitate rar întâlnită, determinate de condiții geografice specifice. Aceste împrejurări au dat trăsături originiale culturilor dezvoltate pe teritoriul României din cele mai vechi timpuri pînă astăzi, ceea ce face ca munca cercetătorilor, arheologi și istorici, să fie pe cît de dificilă, pe atît de pasionantă.

Relațiile arheologilor români cu cei din țările vecine, care au existat și în trecut, vor fi continuate și dezvoltate pentru lămurirea multor probleme comune ale istoriei străvechi și vechi ale zonei carpatodunărene.

Înființarea Academiei de Științe Sociale și Politice în februarie 1970 oferă noi posibilități dezvoltării științelor umanistice din țara noastră. Noua organizare permite unirea și coordonarea forțelor în cadrul unor planuri unitare de perspectivă, precum și organizarea unor ample acțiuni în vederea soluționării multor probleme. În activitatea noastră avem permanent în minte recomandarea tovarășului Nicolae Ceaușescu de la întîlnirea cu Prezidiul Academiei de Științe Sociale și Politice din 20 februarie 1970 : „ În munca Academiei să se introducă un spirit nou, stilul muncii de partid, în sensul unei abordări curajoase a problemelor, al confruntării libere a părerilor de pe pozițiile noastre marxist-leniniste, de pe platforma concepției noastre materialist-dialectice despre natură și societate”¹.

¹ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construcției societății socialiste multilaterale dezvoltate*, vol. 4, București, Edit. politică, 1970, p. 615.

